

COÖPERATIEVE VEREENIGINGEN.

N°. 1040.

Coöperatieve **zuivelfabriek** „De goede verwachting”, te Noordwijk.

Heden, 21 Maart 1902, zijn voor mij, Warmold Lunsingh Tonckens, notaris, gevestigd te Grootegast, verschenen:

Willem Postmus, Hendrik van der Velde, Klaas Hijlkema, Doedze van der Veen, Jan Postma, Jan de Kleine, Lammert Westerhof, Fokke Venema, Willem Heres van der Donk, Jacob Lubbes de Boer, Arnoldus Blauwijkl, Meine Lubbes de Boer, Walradus Blauwijkl, Jannes Venema, Ubbel Venema, Lubbe Meines de Boer, Marten Lubbes Dijk, Sjoerd Lap, Libbe Alserda, Jacob Hut, Pieter de Boer, Ties Oldenburger, Wietze Oldenburger, Douwe Holtrop, Willem Steneker, Lammert van der Velde, allen landbouwer en wonende onder Noordwijk; Jan de Nekker, kastelein, wonende te Noordwijk; Teije de Vries, landbouwer; Hendrik Teijes van der Meulen, timmerman; Yntje Oldenburger, landbouwer; Jan Friso, landbouwer, allen wonende onder Doezum;

Willem Postmus, landbouwer onder Noordwijk, voornoemd, als mondeling gemachtigde van:

Lubbe Jacobs de Boer, landbouwer, wonende te Noordwijk;
Bregtje Zijlstra, weduwe Jan Gorter, landbouweres, wonende te Doezum;

Wolter Slotema, landbouwer, wonende te Noordwijk;
Petrus de Wit, landbouwer, wonende onder Doezum;
Jan Roelfs Postmus, landbouwer, wonende te Marum;
Teije van der Laan, landbouwer, wonende te Noordwijk;
Jacob Renkema, landbouwer, wonende te Noordwijk;
Wiebe Oldenburger, landbouwer, wonende aldaar;
Hendrik Jans Veenstra, landbouwer, wonende te Noordwijk;
Klaas Wald, landbouwer, wonende te Noordwijk;
Jacob Veenstra, landbouwer, wonende te Noordwijk;
Meine Brink, landbouwer, wonende te Kornhorn onder Doezum;

Klaas Schreuder, landbouwer, wonende te Marum;
Bonne Kornelis de Boer, landbouwer, thans nog wonende te Warga;

Ubel Gorter, landbouwer, wonende te Doezum;
Boele Jagersma, landbouwer, wonende te Noordwijk;

welke comparanten verklaarden te zijn overeengekomen, om bij deze op te richten eene coöperatieve vereeniging, welke zal worden geregeld, behalve door de bepalingen der wet van 17 November 1876 (*Staatsblad* n°. 227), zooals zij is aangevuld bij de wet van 7 Mei 1878 (*Staatsblad* n°. 41), door de volgende statuten:

Art. 1. De vereeniging draagt den naam van: Coöperatieve **zuivelfabriek** „De goede verwachting” en heeft haren zetel te Noordwijk.

Art. 2. Het doel der vereeniging is gemeenschappelijke zuivelbereiding, door de exploitatie eener **zuivelfabriek** en den verkoop van de te verkrijgen boter.

Art. 3. Om dit doel te bereiken sticht de vereeniging eene **zuivelfabriek** op door haar aan te koopen grond te Noordwijk en verbinden zich de leden om de melk hunner koeien, die voor boterbereiding zal bestemd zijn, aan de fabriek te leveren en de daarvan komende boter voor gemeenschappelijke rekening te bewerken, te verkoopen en af te leveren.

Art. 4. De vereeniging wordt, behoudens verlenging na verloop van het tijdvak, opgericht voor den tijd van 20 jaren, aanvangende met den datum van openbaarmaking der statuten in de *Staatscourant*. In elk geval zal zij voortduren totdat de geldleening, bedoeld bij artikel 7, geheel zal zijn afgelost.

Art. 5. Het domicilie der vereeniging is ten kantore der vereeniging te Noordwijk.

Art. 6. Het dienstjaar vangt aan op 1 Mei.

Art. 7. Het voor de oprichting der vereeniging, den aankoop van het terrein, de stichting der fabriek en het aanschaffen der machines, werktuigen en gereedschappen benoodigd kapitaal, hetwelk zal later blijken, zal worden geleend onder hypothecair verband van den grond en het fabrieksgebouw, met hetgeen daartoe door bestemming behoort, alsmede solidaire borgstelling van alle leden der vereeniging en verder onder zoodanige voorwaarden en bedingen, ten aanzien van rentebetaling, aflossingen en onderzetting, als het bestuur in het belang der vereeniging zal goedvinden.

Aflossing en rente van het verschuldigde kapitaal worden uit de kas bestreden.

Leden die hun lidmaatschap hebben opgezegd, of die daarvan zijn vervallen verklaard, blijven niettemin solidaire borgen voor de richtige terugbetaling van het bij dit artikel bedoelde geleende kapitaal en voor de betaling van de deswege verschuldigde renten.

Art. 8. Leden van de vereeniging zijn de oprichters en zij die later als zoodanig worden aangenomen, op de voorwaarden door de vereeniging te stellen.

Art. 9. Zij zijn verplicht om de melk hunner koeien, die zij voor eigen gebruik niet noodig hebben, aan de fabriek te leveren.

De leden mogen de melk hunner eigen koeien niet karnen, behalve de melk, die op Zondagen en erkende Christelijke feestdagen gemolken wordt, benevens van de melk, die aan de fabriek geweigerd wordt wegens het zuurgehalte.

Het is buiten schriftelijke toestemming van het bestuur aan de leden, op boete van f 10 voor elke overtreding, ten voordeele van de vereenigingskas, verboden om melk of boter ergens anders dan aan de fabriek te leveren, alsmede om melk te verkoopen tijdens zij aan de fabriek leveren.

Voor het aankweken van zelfgewonnen biggen, zoowel als voor het mesten van kalveren, uit eigen koeien geboren, kan een lid door het bestuur voor den tijd van 6 weken worden vrijgesteld van de verplichting tot levering van melk overeenkomstig dit artikel.

Art. 10. Het is verboden om aan de fabriek te leveren :

a. melk van ongezonde koeien;

b. melk van kalfkoeien binnen 6 dagen na het kalven, van dragende koeien gedurende de laatste zes weken van de dracht;

c. melk die vervalscht is, vermengd of niet behoorlijk behandeld is geworden, of die 4 graden roomgehalte heeft;

d. melk uit gezinnen, waar besmettelijke ziekte heerscht;

e. melk, die in onreine melkbussen wordt afgeleverd, of die in zoodanigen toestand is, dat zij voor de bereiding van deugdelijke boter ongeschikt wordt geacht.

Art. 11. De melk die in onreine melkbussen wordt afgeleverd of in het algemeen de melk, die in het vorig artikel bedoeld wordt, zal door het dienstdoende personeel niet worden aangenomen.

De leveranciers der geweigerde melk kunnen daarop in beroep komen bij het lid van het bestuur aan wien de contrôle der melk is opgedragen.

Dat lid stelt zoo spoedig mogelijk een nauwkeurig onderzoek in en doet daaromtrent onmiddellijk uitspraak.

Die uitspraak is voor geen hooger beroep vatbaar en de leveranciers moeten zich daaraan onderwerpen.

Art. 12. De melk moet worden geleverd zooals zij uit de koe komt, nadat zij door eene goede teems is doorgezegen.

Voor zoover die levering niet dadelijk na het melken geschiedt, moet de melk terstond door middel van koud water voldoende worden afgekoeld en voorts in een koelen, zuiveren kelder worden bewaard in deugdelijke, zuivere melkvaten.

Art. 13. De melkleveranciers moeten de melk minstens elken morgen, op een uur door het bestuur te bepalen, afleveren, in melkbussen, die door het bestuur worden goedgekeurd en gemerkt.

Die bussen moeten zorgvuldig zuiver worden gehouden. Zij zullen, zoo noodig, in de fabriek op kosten der leveranciers gereinigd worden; de kosten bedragen daarvan 10 cent per bus.

Art. 14. Het bestuur is bevoegd om een onderzoek te doen omtrent het melkvee, de melk, de melkvaten, de kelders en het veevoeder der landbouwers die de melk leveren.

Deze zijn verplicht dit onderzoek te gedoogen, den daarmede belasten persoon de gewenschte inlichtingen en hulp te verleen en zoo noodig iedere koe in zijne tegenwoordigheid te doen melken en hem een monster der melk te laten meenemen.

Art. 15. De melkleveranciers zijn verplicht om de voorschreven maatregelen, die het gevolg zullen zijn van bedoeld onderzoek, uit te voeren; zoo zij hieraan niet voldoen of indien zij in strijd handelen met de bepalingen van de artikels 9 tot en met 14, kan het lid van het bestuur, bedoeld bij artikel 11, de aanneming der melk aan de fabriek tijdelijk weigeren.

Het bestuur kan zelfs die aanneming gedurende 3 maanden verbieden en dit verbod met 3 maanden verlengen, of op elken liter te leveren melk eene boete toepassen van hoogstens 1 cent.

Art. 16. De maat der melk, door ieder geleverd, wordt op naam van den leverancier in een daartoe bestemd register geboekt, zoomede, als het verlangd wordt, ook het gehalte.

Art. 17. Het onderzoek naar het vetgehalte der melk heeft ten aanzien van iederen leverancier minstens éénmaal per week plaats, met de daartoe bestemde machine.

Naar het vetgehalte en naar de hoeveelheid der geleverde melk, wordt voor elke week en voor iederen leverancier het aandeel in de verkregen boter berekend.

Dit onderzoek geschiedt in het gewone lokaal en kan door iederen leverancier worden bijgewoond.

Art. 18. De uitbetaling der te gelde gemaakte boter heeft plaats iedere week, totdat daaromtrent anders mocht worden besloten.

De melk wordt uitbetaald naar den prijs, waarvoor de boter is verkocht en betaald geworden, na aftrek van alle onkosten.

Art. 19. Ieder leverancier is verplicht om zijn aandeel in de ontroomde melk en karnemelk dagelijks terug te nemen.

Art. 20. Buiten schriftelijke toestemming van den voorzitter van het bestuur is het aan ieder verboden, om iets, wat tot de **zuivelfabriek** behoort, mede te nemen of af te geven.

Art. 21. Het bestuur der vereeniging bestaat uit 5 leden. Het benoemt uit zijn midden een voorzitter, een secretaris en een penningmeester en regelt onderling zijne werkzaamheden.

Bij ontstentenis van den voorzitter treedt het oudste lid als plaatsvervanger op.

Jaarlijks, op 1 Mei, voor het eerst op 1 Mei 1903, treedt één lid van het bestuur af, volgens een op te maken rooster van aftreding.

De afgetreden leden zijn herkiesbaar.

Elk lid van het bestuur kan echter te allen tijde in eene algemeene vergadering der leden ontslagen worden.

Bij overlijden, ontslag, vertrek of bedanken van één of meer leden van het bestuur, geschiedt de benoeming van een nieuw lid binnen eene maand na dat overlijden, ontslag, vertrek of bedanken in eene algemeene vergadering; wie voor eene buitengewone vacature tusschentijds optreedt, treedt af op het tijdstip, waarop zijn voorganger periodiek had moeten aftreden.

Voor de eerste maal treden als leden van het bestuur op de comparanten-oprichters: Klaas Hielkema als voorzitter, Willem Postmus als penningmeester, Jan Postma als secretaris, Hendrik van der Velde en Doedze van der Veen.

Art. 22. Aan het bestuur is opgedragen het oprichten, het in werking brengen en het beheer der fabriek en voorts alles, wat bij deze statuten of bij huishoudelijk reglement niet aan de gezamenlijke leden zelven is voorbehouden.

Art. 23. De voorzitter belegt eene bestuurs- of eene algemeene vergadering, zoo dikwijls als hij dit noodig acht, of wanneer het door $\frac{1}{5}$ der leden, met opgave der te behandelen onderwerpen, schriftelijk wordt verzocht.

Wordt hiëraan binnen 8 dagen geen gevolg gegeven, dan kunnen de aanvragers dadelijk eene vergadering beleggen.

Wanneer in zulk eene vergadering meer dan de helft der leden aanwezig is, is het eene wettige vergadering.

Voor elke vergadering worden de leden minstens 3 dagen te voren schriftelijk opgeroepen met opgave van de te behandelen onderwerpen.

Art. 24. Het boekjaar eindigt primo Mei van elk jaar.

Binnen twee maanden daarna doet het bestuur in eene algemeene vergadering rekening en verantwoording van zijn beheer.

Bij deze rekening wordt overgelegd een inventaris van de goederen der vereeniging, tevens bevattende eene begrooting van de waarde der goederen.

In deze of eene volgende vergadering worden rekening en verantwoording en inventaris onderzocht en daaromtrent beslist.

Wordt in geen dezer vergaderingen een besluit tot afkeuring genomen, dan worden rekening en inventaris beschouwd te zijn goedgekeurd.

Art. 25. De voorzitter opent, leidt en sluit de vergaderingen en behandelt alle voorkomende zaken, die niet aan anderen zijn opgedragen of die eene dadelijke afdoening vorderen.

Art. 26. De bepalingen en besluiten, zoowel in de bestuurs- als in de algemeene vergadering, worden genomen met meerderheid van stemmen der aanwezige leden.

Bij staking der stemmen beslist het lot.

Een besluit echter tot wijziging der statuten, tot het vaststellen der voorwaarden, tot aanneming van nieuwe leden, wordt niet genomen, dan na in eene vorige vergadering te zijn voorgedragen.

Art. 27. Zoodra de fabriek gedurende 5 volle jaren in werking is geweest, wordt aan ieder lid of rechtverkrijgenden de bevoegdheid toegekend dat aandeel aan een landbouwer onder Noordwijk over te dragen, onder goedkeuring van het bestuur.

In geen geval echter zal de overdracht kunnen plaats hebben, voordat de bij artikel 7 bedoelde schuld ten volle zal zijn afgelost.

Art. 28. Wanneer een lid der vereeniging uit Noordwijk vertrekt, of diens bedrijf ten gevolge van overlijden wordt opgeheven, vóórdat het geleende kapitaal, bedoeld bij art. 7, geheel zal zijn afgelost, kan zoodanig lid of diens erfgenamen, onder goedkeuring van het bestuur, zijn lidmaatschap met alle daaraan verbonden rechten en verplichtingen aan een ander landbouwer te Noordwijk overdragen.

Kan dit niet geschieden, dan houdt niettemin zijn lidmaatschap op en gaan alle daaraan verbonden rechten aan de vereeniging over.

Art. 29. Nadat alle schuld zal zijn betaald, zal de jaarlijks te behalen winst, na aftrek van onkosten en mogelijke reserve, onder de leden worden verdeeld in verhouding van ieders deelgerechtigdheid, welke bepaald wordt door de hoeveelheid melk, van den aanvang af door ieder lid geleverd.

Art. 30. Het bestuur zal kosteloos beheer voeren; mocht het later blijken, dat er te veel werkzaamheden hieraan verbonden zijn, dan zal het bestuur het recht hebben, om alsdan aan diegene, aan wien het beheer is opgedragen, eene gratificatie te verleenen.

Het bestuur zal mogen in rekening brengen de door hetzelfde in het belang der vereeniging in billijkheid gedane uitschotten, als reiskosten, verteringskosten en dergelijke.

Art. 31. Over alle aangelegenheden wordt schriftelijk gestemd, tenzij in die vergadering anders wordt besloten.

Art. 32. Het bestuur is gerechtigd om een directeur en het overige personeel te benoemen.

Art. 33. Bij het eindigen of ontbinding der vereeniging of ook wanneer de fabriek een vol jaar stilstaat, mits de schuld, bedoeld bij art. 7, geheel zal zijn afgelost, zal tot liquidatie worden overgegaan.

De bezittingen der vereeniging zullen naar plaatselijke gebruiken worden verkocht en de opbrengst daarvan, na aftrek der kosten en schulden, onder de gezamenlijke leden worden verdeeld, in verhouding van ieders deelgerechtigdheid, in voege als bij artikel 29 is bepaald.

Mocht aan het hierboven bepaalde binnen ééne maand na het verstrijken van den aangegeven termijn niet worden voldaan, dan is 1/5 der leden het recht verzekerd om eene vergadering te beleggen tot regeling der liquidatie.

In deze vergadering wordt bij meerderheid der aanwezige leden, hoe klein hun getal ook zijn moge, de verkoop en de vereffening bepaald, met dien verstande echter, dat elk lid zijn aandeel in de zuivere opbrengst zal verkrijgen.

Art. 34. Dadelijk na aflossing der schuld, bedoeld bij art. 7, worden deze statuten herzien.

Art. 35. Bij huishoudelijk reglement is en kan door het bestuur verder worden geregeld datgene, waarin bij deze akte niet is voorzien.

Art. 36. Leden die een der artikelen dezer statuten overtreden, in strijd daarmee handelen of op eenige wijze de belangen der vereeniging schaden, kunnen op voorstel van het bestuur van hun lidmaatschap worden vervallen verklaard, met ontzegging van alle aanspraken op restitutie van gedanen inleg, mede-eigendom of dergelijke en onder verbeurte van zoodanige boete, als door de vereeniging zal worden bepaald, behoudens vergoeding van kosten, schaden en intresten, volgens de wet uit hunne onrechtmatige daad voortvloeiende.

Art. 37. Zoodra het huishoudelijk reglement zal zijn tot stand gebracht en door het bestuur en de leden goedgekeurd, kan er geen deelnemer aangenomen worden anders dan onder de verplichting om alsdan te voldoen het dubbele der bijdrage, die zou gestort zijn, wanneer het nieuwe lid bij de oprichting was toegetreden.

Ten slotte wordt in het bijzonder aan het bestuur bij deze de opdracht en de machtiging verleend tot het koopen van den grond, bedoeld bij artikel 3, tot het ter leen opnemen van het noodige kapitaal, bedoeld bij art. 7, en tot zekerheid voor de terugbetaling van dat kapitaal en voor de betaling van den daarvoor verschuldigten intrest, de leden der vereeniging als solidaire borgen te verbinden, alsmede hypotheccair verband te verleenen op den grond, het fabrieksgebouw en de werktuigen, een en ander overeenkomstig het bij artikel 7 bedoelde.

De verschenen personen zijn aan mij notaris bekend.

Aldus verleden te Noordwijk, ten dage voormeld, in tegenwoordigheid van Jan Koster, candidaat-notaris, wonende te Grootegast, en van Egbert Renkema, koetsier, wonende te Grootegast, als getuigen, en onmiddellijk na voorlezing is deze minuut door de verschenen personen, de getuigen en mij notaris onderteeënd.

(Geteeënd:) W. Postmus, K. Hielkema, H. van der Velde, J. Postma, D. v. d. Veen, J. de Kleine, L. Westerhof, F. Venema, W. H. van der Donk, J. de Boer, M. de Boer, L. v. d. Velde, W. Blaauwijkl, J. Venema, W. Venema, L. M. de Boer, T. de Vries, S. Lap, L. Alserda, J. Hut, P. de Boer, T. Oldenburger, W. Oldenburger, J. J. de Nekker, Y. Oldenburger, D. Holtrop, W. Stenekers, J. Friezo, M. Dijk, H. v. d. Meulen, A. Blaauwijkl; E. Renkema, J. Koster, W. L. Tonckens.

Geregistreerd te Zuidhorn 24 Maart 1902, deel 80, folio 96 verso, vak 1.